

*„Pódiumbeszélgetések a Minőségről”
Budapest, 2017. június 7.*

Önkormányzatok Magyarországon?

*Dr. Gyergyák Ferenc
főtitkár*

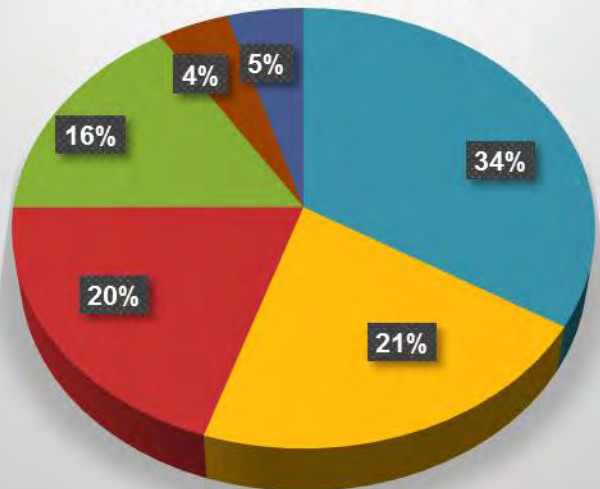
Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége

Önkormányzatok és népesség struktúrája

Települési önkormányzatok

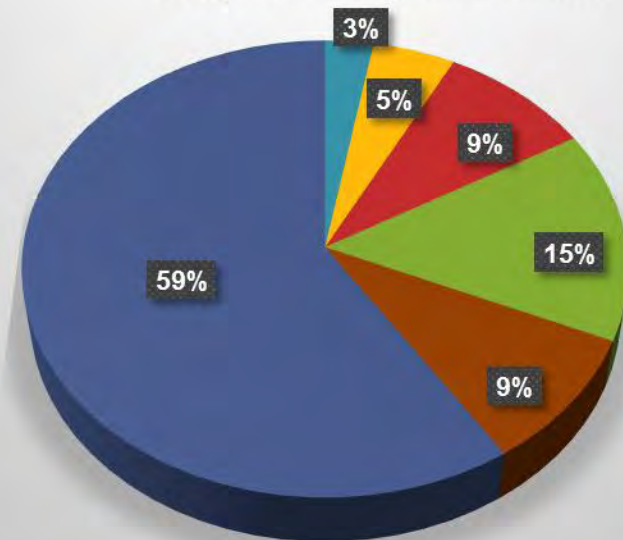
Az önkormányzatok megoszlása településkategóriák szerint

■ 0-499 ■ 500-999 ■ 1000-1999 ■ 2000-4999 ■ 5000-9999 ■ 10000-felett

Népesség

A népesség megoszlása településkategóriák szerint

■ 0-499 ■ 500-999 ■ 1000-1999 ■ 2000-4999 ■ 5000-9999 ■ 10000-felett

Önkormányzati érdekszövetségek

8 országos önkormányzati érdekszövetség

- Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége (MÖOSZ) – 19 tag
- Megyei Jogú Városok Szövetsége (MJVSZ) - 23 tag
- Budapesti Önkormányzatok Szövetsége (BÖSZ) – 24 tag
- Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége (KÖOÉSZ)^b – 95 tag
- Magyar Faluszövetség (MFSZ) – 198 tag
- Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége (KÖSZ) – 380 tag
- Magyar Önkormányzatok Szövetsége (MÖSZ) – kb. 450 tag
- Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) – 1617 tag

ELTÉRŐ SAJÁTOSSÁGOK

Helyzetkép

- országrészenként
  - megyénként,
  - járásokként,
  - településekként

eltérő helyzetek,
eltérő problémák

nincs egységes
„csodaszer”

Dr. Zongor Gábor, a TÖOSZ ny. főtitkára:

„A magyar önkormányzati rendszer negyedszázados története az álmok, a remények, a sikerek, a kudarcok, az élmények, a vergődések, a lendületes fejlesztések, a toporgások, a széthúzások, az össze- és betartások, az együttműködések, az önállósodások, a kiszámítható ellátások, az ellátatlanságok, a minőségek, a minősíthetetlenségek, az egyéni törekvések, a kollektív bölcsességek, a nélkülözések, a pazarlások, a folyamatos reformok, az újra termelt fenntarthatatlanságok, a tudatos tervezések, a tervszerűtlenségek, az esélyek, az esélytelenségek, az igazságtalanságok, a kiemelkedések, a leszakadások, a profizmus, a felkészületlenség, a korrupció, az átláthatóság, a félelmek, a megfélemlítések, a beletörődés, a reménytelenség, a depresszió, valamint a visszatérő túlélési kísérletek változékony együttléte.”

Helyi önkormányzatok

Állam vs. helyi önkormányzatok

	1991.	2010.	2017.	2018.
Államháztartás központi alrendszer kiadási főösszeg	931,7 MrdFt	13 629,1 MrdFt	18 597,7 MrdFt	18 740,7 MrdFt
Helyi önkormányzatok működésének általános támogatása	181,1 MrdFt	1 164,4 MrdFt	641,1 MrdFt	695,6 MrdFt
	19,44%	8,54%	3,45%	3,71%

Önkormányzati rendszer szakaszai

1990-2010

Alapvetően nem változott a kormányzatok önkormányzás felfogása

önkormányzatok sokasága vált „konfliktus konténerre”

a kormányzat elfogadta a helyi önkormányzatok sajátos önálló helyzetét, partnernek tekintette annak képviselőit

folyamatosan csökkent a központi költségvetési finanszírozás, a normatív támogatások jelképeessé váltak, pántlikázott juttatások rendszere alakult ki

az önkormányzati rendszer kialakításakor nem a pénzügyi racionalitás volt a szempont, ez a mai napig megnehezíti kiszámítható működtetését és fejlesztését

az önkormányzás tényleges gazdasági alapjai a települések többsége számára nem volt biztosított

A 2010-es országgyűlési választások idejére az országos gazdasági folyamatok mellett az önkormányzati rendszer finanszírozása is válságos volt!

Önkormányzati rendszer szakaszai

2010-

az Alaptörvény már nem deklarálja a választópolgárok közösségének önkormányzáshoz való jogát, e szabályozás az új önkormányzati törvénybe (Mötv.) került be

az új államfelfogás egyértelművé tette, hogy az állam a meghatározó, úgy tekint az önkormányzatokra, mintha azok is az államtól, a központi hatalomtól nyernék el hatalmukat

a kormányzat csökkenti a helyi önkormányzatok feladatát, helyettük az állami szervezeti rendszerrel kívánja biztosítani az egyes közszolgáltatási feladatok ellátását

a Mötv. a szervezeti rendszer tekintetében nem hozott lényeges újdonságokat, de jelentős mértékben változott az önkormányzatok feladatrendszere, az állami törvényességi felügyelet, az önkormányzatok pénzügyi hitelfelvételi mozgástere

2013 januárjától létrejött a járási hivatali rendszer, ezzel egyidejűleg a jelentős ügyfélszámot érintő ügyek átkerültek a jegyzőktől a járási hivatalokba

az önkormányzati rendszer alapvetően forráshiányos

Vannak-e még helyi önkormányzatok Magyarországon?

- ✓ igen, bár veszélyeztetett állapotban, mivel az önkormányzatok autonómiája tovább csökkent és egyre kevesebb az a települési önkormányzat, amely ténylegesen rendelkezik még olyan saját forrással, amelynek felhasználásáról szabadon dönthet
- ✓ egyre gyengül az önkormányzatiságot támogató, a működést segítő, illetve lehetővé tevő személyi állomány
- ✓ jelentős átrendeződés történt az önkormányzati közüzemi szolgáltatások területén is (hulladékgazdálkodás, víz- és csatornaszolgáltatás, kéményseprés), az állam meghatározó szerephez jutott, miközben a helyi önkormányzatok befolyása a folyamatokra nem vagy kismértékben érvényesül, de az ellátás felelőssége megmaradt, miközben az ehhez szükséges feltételrendszer meghatározó része kikerült az önkormányzatok kezéből

- ✓ a helyi önkormányzatok problémamegoldó képessége még létezik
- ✓ az önkormányzati rendszer elvesztette azt az öntevékenységet és önállóságát, amely révén a helyi közösségek és autonómiák érdemben erősödni tudnának.

Hogyan tovább?

- ✓ erősíteni szükséges az önkormányzatok sajátos helyzetét és az állam szervezeteivel való együttműködés partneri jellegét, közös felelősségi rendszerét
- ✓ szükséges az önkormányzati minimum meghatározása
- ✓ szükséges az önkormányzati közszolgáltatások minimumának meghatározása
- ✓ az állam és az önkormányzatok együttműködésében a centralizáció és a decentralizáció szerepét reálisan át kell tekinteni
- ✓ az önkormányzati autonómia feltétele, hogy legyen gazdasági bázisa a településnek
- ✓ az önkormányzatok működésében meghatározó szempontnak kell lennie a fejlesztések és működtetés területén egyaránt a fenntarthatóság érvényesítésének
- ✓ a települések elnéptelenedésének trendje is felveti, hogy meddig tartható fent a jelenlegi önkormányzati struktúra
- ✓ a jövő nagy kihívása, hogy felismerik-e a települések annak szükségességét, hogy összefogjanak, társuljanak

Köszönöm a figyelmüket!

Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége
1071 Budapest, Damjanich u. 44. 3/1.
Levelezési cím: 1406 Budapest 76. Pf. 50.
Telefon: +36-1-321-24-96, +36-30-555-79-75
E-mail: toosz@toosz.hu